

Nederland Schoon!

BASISPLAN vakgerichte doelen

titel	Nederland schoon!
groep	7 - 8
onderwerp	zwerfafval, milieu, poster, slogan
vlak/ruimtelijk	vlak
beeldaspect	compositie (vlakverdeling geordend of chaotisch), vorm (vlakke vorm), ruimte (groot/klein)
materiaal/techniek	collage maken met gekleurd papier en tijdschriften
type les	toegepaste vormgeving
vakgebied	Nederlands

Opdracht

De beeldende probleemstelling

Ontwerp een poster om je medeleerlingen ervan te overtuigen in en rond de school rommel op te ruimen. Zorg ervoor, door gebruik te maken van verhoudingen, dat de poster humoristisch is. Bedenk een pakkende slogan die het beeld versterkt.

Betekenis

In aansluiting op de actie 'Nederland schoon!' praten we over zwerfafval in de omgeving van de school. De kinderen nemen een standpunt in over het schoon houden van de omgeving en het sparen van het milieu.

Vorm

In deze les over posters zijn taal en beeldende vakken gecombineerd. Posters zijn er dikwijls op gericht om door een goede combinatie van tekst en beeld gedrag van mensen te beïnvloeden.

Beeld: Kinderen leren beeld en tekst zodanig te combineren dat zij elkaar versterken (compositie). Daarnaast spelen kinderen met het begrip groot-klein om hun oproep krachtig of humoristisch te maken (ruimte).

Taal: De kinderen vergroten hun vaardigheid in het schrijven van 'pakkende' teksten waarin zij anderen proberen te overtuigen van hun standpunt.

Materiaal

Kopieën van de affiches in zwart wit op A4 formaat, pen, papier, lijm, scharen, tekenpapier formaat 30x32, viltstiften en oude tijdschriften. Zorg voor een verzameling met gevarieerde foto's: damesbladen, opiniebladen, ANWB-bladen, natuurbladen enz.

Beschouwing

Aan de hand van afbeeldingen leren kinderen de belangrijkste kenmerken van posters kennen. Ze leren dat posters bestaan uit een krachtige combinatie van tekst en beeld doordat met groot/klein verhoudingen wordt gespeeld.

Werkwijze

De kinderen leren dat je afbeeldingen uit tijdschriften op verschillende manieren kan scheuren, knippen en verlijmen. Ze leren dat je niet te veel lijm moet gebruiken.

Onderzoek

Kinderen onderzoeken hoe tekst en beeld elkaar kunnen versterken. Ze schuiven met beeld- en tekstelementen totdat een krachtige compositie ontstaat. Ook onderzoeken ze hoe het spel met verhoudingen (groot/klein) de oproep kan versterken of humoristisch kan maken.

LES/ PROCESFASEN een korte handleiding

Organisatie

Materiaal (zie basisplan) staat in een hoek van het lokaal klaar. Na de oriëntatiefase pakken de kinderen zelf het materiaal. De afbeeldingen komen op het bord te hangen.

Oriëntatiefase

Introduceren

Vertel in de kring dat je je de laatste tijd zo ergert aan het straatvuil: overal liggen blikjes, plastic zakken, frisdrankflesjes, propjes papier, enzovoort. De kinderen vertellen over hun ervaringen met straatvuil in hun omgeving (op het schoolplein, in de straat, in het park, in het bos, in de berm langs de weg). Praat met de kinderen over wat zij kunnen doen om aan de rommel in de omgeving van de school een einde te maken. Suggereer om posters te maken waarin de leerlingen gevraagd wordt hun rommel op te ruimen.

Informerend

Laat de poster 'Nederland schoon' zien en deel de zwart/wit kopieën uit. Het affiche is in werkelijkheid 1 bij 1,5 m en heeft in een bushaltehokje gehangen.

* **Wat zie je?**

Waar gaat deze poster over en wat is er allemaal te zien?

* **Wat betekent het? / Hoe weet je dat?**

Welke boodschap, oproep zit erin?

Wat zouden mensen moeten gaan doen nadat ze de poster gezien hebben?

Is een bushaltehokje een goede plek voor deze poster? Waarom?

* **Wat vind je ervan?**

Is de poster 'pakkend', spreekt hij je aan?

Hoe komt dat? (door het taalgebruik, de kleur, de tekening en/of de foto, gebruik van humor).

Waarom is humor in een poster belangrijk?

Bespreek een aantal kenmerken van de poster en schrijf deze in steekwoorden op het bord:

-Op de poster staat geen lang verhaal.

-Op de poster staat een 'pakkende' titel.

-De kijker/lezer wordt vaak direct aangesproken:

-met een vraag: 'Ben jij?'

-of met een aanwijzing: 'Doe dat!'

-Soms wordt een oproep afgesloten met een rijmpje, dat kun je beter onthouden.

-Niet alleen de tekst, maar ook de beeldende elementen (zoals een tekening, een collage, verschillende lettertypen en kleuren) die bij de oproep passen, zijn belangrijk.

-Tekst en beeld moeten elkaar ondersteunen/versterken.

Bekijk nu de posters van het 'afval demolition team' (afbeeldingen 2, 3 en 4). Dit was een reclamecampagne op het station die jongeren aanspoorde hun rommel in de afvalbak te gooien. (zie voor achtergrondinformatie de website:).

* **Wat zie je?**

Vraag de kinderen de bovenstaande kenmerken van posters toe te passen op deze serie.

* **Wat betekent het? / Hoe weet je dat?**

*Welke boodschap, oproep zit erin?
Wat zouden mensen moeten gaan doen nadat ze de poster gezien hebben?*

Is het station een goede plek voor deze poster? Waarom?

*** Wat vind je ervan?**

Zijn het goede posters voor jongeren?

Zou het helpen om het weggoi Gedrag te beïnvloeden?

Instrueren

Stap 1: de tekst

De kinderen bedenken argumenten om degene die hun tekst leest te overtuigen van hun standpunt en schrijven die in trefwoorden op. Daarna laat u enkele kinderen argumenten noemen. De kinderen schrijven nu het eerste concept van hun oproep. Mogelijk willen ze dit nog veranderen nadat ze een beeld hebben gemaakt.

Stap 2: het beeld

De kinderen zoeken bijpassende foto's in tijdschriften en knippen deze uit. Ze maken daarmee een collage die de tekst ondersteunt/versterkt. Vertel dat ze met de uitgeknipte foto's eerst gaan schuiven totdat ze een interessant beeld hebben. Laat zien dat een collage van foto's veel mogelijkheden biedt voor onverwachte combinaties die een humoristisch effect kunnen hebben, zoals: het combineren van verschillende formaten, bijvoorbeeld een mens met een reusachtige hand die iets weggooit; een klein persoon die een reusachtig bierblikje wegrolt. Laat in dit verband nog een keer de afbeeldingen van het 'afval demolition team' zien. Hoe is in deze posters gespeeld met het veranderen van formaten? Wat voor effect heeft dat?

Aandachtspunt: laat kinderen op hun tekenvel eerst een kader maken. Zonodig kunnen ze dan later tekst onder het beeld plaatsen. Wijs ook op de achtergrond: ze kunnen die beplakken met foto's of werken op een ondergrond van gekleurd (tijdschriften)papier.

Uitvoeringsfase

Stap 3: combinatie tekst en beeld

Hou aan de hand van een paar werkstukken van de kinderen een tussenbespreking:

Passen beeld en tekst goed bij elkaar of willen ze achteraf nog iets aan de tekst veranderen? Waar en hoe willen zij de tekst in het beeld plaatsen zodat deze goed opvalt? Wat voor soort en kleur letters willen zij daarvoor gebruiken? Bekijk eventueel nog eens hoe dat op de poster 'Nederland schoon' is gedaan. Hebben de kinderen nog andere ideeën?

**Nabeschouwing
fase**

Hang de posters zo op dat iedereen ze kan zien. Bespreek de posters en gebruik daarbij onderstaande vragen.

Het taalgebruik: Is het kort, duidelijk en 'pakkend' ?

Het beeld: Past het beeld bij de tekst? Is de tekst duidelijk leesbaar?

Combinatie tekst en beeld: Komt de boodschap/oproep duidelijk over?

Versterken tekst en beeld elkaar? Hoe?

Is de poster 'pakkend', humoristisch? Waardoor?

Wat is de beste plek in school voor je poster zodat hij goed opvalt?

**Accenten of
opmerkingen**

Kijk voor achtergrondinformatie over het afval demolition team op:
www.youngworks.nl